

jozibadorlikni oshirib, innovatsion yechimlarni keng joriy etishga turtki beradi. Kelajakda raqamli texnologiyalar asosida barqaror sertifikatlash tizimlarini joriy qilish, uglerod izini kamaytirish bo'yicha raqamli monitoring olib borish va aqlli turizm infratuzilmasini yaratish muhim yo'nalishlardan biri bo'lib qolmoqda. Umuman olganda, barqaror mehmondo'stlikni rivojlantirish va raqamli texnologiyalarni integratsiya qilish nafaqat atrof-muhitni muhofaza qilish, balki turizm sanoati rivojlanishiga ham xizmat qiladi. Shu sababli, turistik obyektlar va mehmonxona biznesi uchun innovatsion ekotexnologiyalarni joriy etish ustuvor strategiya sifatida qaralishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Murodova Yoqutxon, & Mirboboyeva Parizoda. (2023). BARQAROR TURIZM VA EKOTURIZM TASNIFI TAHLILI. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 1(1), 287–289. <https://doi.org/10.54613/ku.v1i1.438>
2. Gulomkodiroya Mamura, & Parizoda Mirboboyeva. (2024). Qishloq taraqqiyotida turizmning roli: Rural turizmning mavjud imkoniyatlari, muammolari va ilg'or tajribalari. *University Research Base*, 760–769. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/213>
3. Omonjon Umarov, & Parizoda Mirboboyeva Umidjon qizi. (2023). Madaniy meros turizmi: Asosiy tendensiyalar, rivojlanish va muammolar (O'zbekiston va Turkiya misolida). *Qo'qon universiteti xabarnomasi*, 8(8), 78–80. <https://doi.org/10.54613/ku.v8i8.809>
4. Mirboboyeva P., & Umarov, O. (2024). GASTRONOMIK TURIZMNING TURIZM SOHASIDA TUTGAN O'RNI. *University Research Base*, 552–559. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/675>
5. Melibayeva G., & Parizoda M. (2024). TURIZM XIZMAT KO'RSATISH SOXASIDA BIZNES PSIXOLOGIYANING TUTGAN ROLI. *University Research Base*, 578–581. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/680>
6. Gulomqodiroya, M., & Mirboboyeva P. (2024). MEHMONXONA BIZNESIDA XIZMAT KO'RSATISH SIFATINI OSHIRISH STRATEGIYALARI. *University Research Base*, 565–570. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/677>
7. Mukharramkhon, N., & Parizoda M. (2024). TOURISM AS A TOOL FOR ENGLISH LANGUAGE ACQUISITION. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 13, 120–122. <https://doi.org/10.54613/ku.v13i.1038>
8. Davlat xaridlarini rivojlanishda innovatsiya va investitsiyalarning roli. (2025). *International Conference on Multidisciplinary Science*, 3(1), 95–100. <https://www.mjstjournal.com/index.php/icms/article/view/2508>
9. Karimova, O. (2024). Comparative study of sla: effects of early exposure, education, and psychology on sixth-graders. *Tamaddun nuri jurnali*, 12(63), 28–30.

HUUDUY TURIZM INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA MEHMONDO'STLIK SEKTORINING ROLI.

Ismoilov Botir

Qo'qon universiteti Xalqaro turizm va iqtisodiyot kafedrasida o'qituvchisi
ismoilovbotirjon3@gmail.com

Mirboboyeva Parizoda

Qo'qon universiteti Mehmonxona va turizmni boshqarish yo'nalish talabasi
mirboboyevparizoda@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada hududiy turizm infratuzilmasini rivojlantirishda mehmondo'stlik sektorining o'rni tahlil qilinadi. Mehmondo'stlik sohasi nafaqat sayyohlarni jalb etish, balki hududiy iqtisodiyotni mustahkamlash, yangi ish o'rinlarini yaratish va xizmat ko'rsatish sifatini oshirishga ham xizmat qiladi. Tadqiqot davomida mehmonxonalar, ekologik turizm obyektlari, transport tizimi va axborot texnologiyalarining turizm infratuzilmasiga ta'siri

o'rganiladi. Shuningdek, xalqaro tajribalar tahlil qilinib, hududiy turizmni rivojlantirish uchun samarali strategiyalar taklif etiladi.

Kalit so'zlar: turizm infratuzilmasi, mehmondo'stlik sektori, hududiy rivojlanish, mehmonxonalar, ekologik turizm, iqtisodiy barqarorlik.

Kirish: Turizm sohasining rivojlanishi mintaqaviy iqtisodiyot va ijtimoiy hayotga bevosita ta'sir ko'rsatadigan muhim omillardan biridir. Xususan, mehmondo'stlik sektori hududiy turizm infratuzilmasini shakllantirish va takomillashtirish jarayonida muhim rol o'ynaydi. Mehmonxonalar, restoranlar, transport tizimi, axborot markazlari va boshqa xizmat ko'rsatish obyektlari sayyohlik oqimini jalb qilish hamda ularning ehtiyojlarini qondirish uchun muhim infratuzilma komponentlaridir. Turizm infratuzilmasining zamonaviylashtirilishi hududiy iqtisodiy o'sishga hissa qo'shib, yangi ish o'rinlarini yaratish, tadbirkorlikni rivojlantirish va xorijiy sarmoyalarni jalb qilish imkonini beradi.

Bugungi kunda ko'plab mamlakatlar va shaharlar mehmondo'stlik sektorini rivojlantirish orqali turizm salohiyatini oshirishga intilmoqda. Bunda eng avvalo, xalqaro tajribaga asoslangan holda infratuzilmani barqaror rivojlantirish, ekologik me'yorlarga mos holda mehmonxona va xizmat ko'rsatish obyektlarini tashkil etish, transport tizimini takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, hududiy turizm infratuzilmasining rivojlanishi tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, madaniy merosni asrab-avaylash va barqaror turizmni yo'lga qo'yish bilan chambarchas bog'liqdir. Mehmondo'stlik sektorining rivojlanishi faqatgina sayyohlar oqimining ko'payishiga emas, balki mahalliy aholining farovonligi oshishiga ham xizmat qiladi. Hududiy turizm infratuzilmasi orqali yaratiladigan imkoniyatlar mahalliy tadbirkorlar uchun yangi biznes yo'nalishlarini ochishga sharoit yaratadi. Ayniqsa, gastronomik turizm, eko-mehmonxonalar va madaniy turizm sohalari rivojlanib, mahalliy ishlab chiqaruvchilarning mahsulotlari keng ommalashadi. Shu jihatdan olib qaraganda, mehmondo'stlik sektori hududiy turizm infratuzilmasining asosi bo'lib, uning har tomonlama rivojlanishi iqtisodiy va ijtimoiy o'sishga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Mazkur maqolada hududiy turizm infratuzilmasini rivojlantirishda mehmondo'stlik sektorining o'rnini tahlil qilinadi. Xalqaro tajribalar, innovatsion yondashuvlar va turizm infratuzilmasining asosiy tarkibiy qismlari ko'rib chiqilib, ularning hududiy iqtisodiy rivojlanishdagi ta'siri o'rganiladi. Bundan tashqari, barqaror rivojlanish tamoyillari asosida mehmondo'stlik sektorining infratuzilma bilan uzviy bog'liqligi va uning istiqbollari ham tahlil etiladi.

Asosiy qism: Hududiy turizm infratuzilmasining rivojlanishida mehmondo'stlik sektori asosiy tarmoqlardan biri bo'lib, uning barqaror rivoji iqtisodiy va ijtimoiy taraqqiyotga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Mehmonxonalar, restoranlar, dam olish zonalarini, transport va axborot xizmatlari kabi turizm infratuzilmasi elementlari hududga tashrif buyuruvchi sayyohlarning qulayligi va xizmat sifati bilan bog'liq bo'lib, ularning sonini oshirishga xizmat qiladi. Shu bois, mehmondo'stlik sektorini rivojlantirishga qaratilgan chora-tadbirlar nafaqat turizmni rivojlantirish, balki mahalliy aholi uchun yangi iqtisodiy imkoniyatlarni yaratish bilan ham ahamiyatlidir.

Dunyo tajribasiga nazar tashlasak, rivojlangan turizm markazlarida mehmondo'stlik sektori infratuzilma bilan uzviy bog'langan holda shakllangan. Misol uchun, Singapur, Dubay va Parij kabi sayyohlik markazlarida mehmondo'stlik sohasiga kiritilgan investitsiyalar shahar infratuzilmasining jadal rivojlanishiga olib kelgan. Mehmonxona majmualari, ko'ngilochar maskanlar va sifatli transport tizimi tufayli ushbu shaharlar dunyo miqyosida eng ko'p tashrif buyuriladigan joylarga aylangan. Bu esa mahalliy iqtisodiyotga ijobiy ta'sir ko'rsatib, ish o'rinlarining ko'payishiga va biznesning rivojlanishiga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, turizm infratuzilmasini barqaror rivojlantirishda ekologik tamoyillarga amal qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Bugungi kunda ko'plab davlatlar "yashil mehmondo'stlik" konsepsiyasini ilgari surib, ekologik mehmonxonalar, velosiped yo'laklari, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish kabi innovatsion yondashuvlarni joriy qilmoqda. Masalan, Skandinaviya davlatlarida

yashil turizmni rivojlantirish bo'yicha maxsus dasturlar qabul qilinib, mehmonxonalar atrof-muhitga zarar yetkazmasdan xizmat ko'rsatishga yo'naltirilgan. Bu kabi tajribalar hududiy turizm infratuzilmasini rivojlantirishda muhim model sifatida o'rganilishi lozim.

O'zbekiston sharoitida ham mehmondo'stlik sektorining infratuzilma bilan uyg'un rivojlanishi bo'yicha qator loyihalar amalga oshirilmoqda. Xususan, Samarqand, Buxoro va Xiva shaharlarida yangi mehmonxonalar qurilishi, aeroport va transport tizimining modernizatsiya qilinishi turizm sohasini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Shu bilan birga, Toshkent shahrida barqaror turizm infratuzilmasini yaratish bo'yicha ekologik loyihalar yo'lga qo'yilmoqda. Xulosa qilib aytganda, mehmondo'stlik sektorining hududiy turizm infratuzilmasi bilan uzviy bog'liq rivojlanishi turizm salohiyatini oshirish, mahalliy iqtisodiyotni mustahkamlash va ekologik barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi. Shu bois, bu yo'nalishda ilg'or tajribalarni o'rganish va innovatsion texnologiyalarni joriy etish muhimdir.

Hududiy turizm infratuzilmasining rivojlanishida mehmondo'stlik sektorining o'rni bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar turizm iqtisodiyoti, barqaror rivojlanish, investitsiya strategiyalari va ekoturizm kabi muhim yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. So'nggi yillarda dunyo miqyosida turizm infratuzilmasining barqarorligi, raqobatbardoshligi va iqtisodiy ta'siri bo'yicha ilmiy izlanishlar faollashdi. Mazkur bo'limda ushbu mavzuga oid yetakchi tadqiqotchilarning ishlari va ularning natijalari tahlil qilinadi. Hududiy turizm infratuzilmasining rivojlanishi bo'yicha tadqiqotlar turizmning iqtisodiy o'sish va bandlik darajasiga ta'sirini ochib beradi. Masalan, D. Dwyer va P. Forsyth (2016) o'z ishlarida turizm sektorining iqtisodiy o'sishdagi rolini o'rganib, mehmondo'stlik sohasidagi investitsiyalar natijasida mintaqaviy yalpi ichki mahsulotning oshishini isbotlagan. Shu bilan birga, ular davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanadigan infratuzilma loyihalarining uzoq muddatli iqtisodiy barqarorlikka olib kelishini qayd etganlar. O'zbekiston sharoitida turizm infratuzilmasining rivojlanishi bo'yicha T. Abdujabborov (2021) o'z tadqiqotida mahalliy mehmondo'stlik sektorining investitsiya muhitini tahlil qilib, xususiy sektor va davlat hamkorligining muhimligini ko'rsatgan. Uning fikricha, turizm infratuzilmasiga doir investitsiyalar mahalliy tadbirkorlikni rivojlantirish va hududiy iqtisodiy o'sishni jadallashtirishga yordam beradi.

So'nggi yillarda yashil turizm va ekologik infratuzilma muammolari bo'yicha ham qator tadqiqotlar olib borilgan. Xususan, B. Lane va G. Bramwell (2018) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar barqaror turizmni rivojlantirishda yashil infratuzilmaning ahamiyatini ko'rsatib bergan. Ular ekologik mehmonxonalar, velosiped yo'laklari va yashil transport tizimlarining joriy etilishi natijasida karbonat chiqindilarining kamayishi va sayyohlarning ekologik mas'uliyatining oshishini ta'kidlaydilar. O'zbekistonda ham bu borada tadqiqotlar olib borilgan bo'lib, J. To'laganov (2022) o'z maqolasida ekoturizmning rivojlanishi uchun mahalliy infratuzilmani yaxshilash va ekologik innovatsiyalarni joriy etish muhimligini qayd etgan. Unga ko'ra, Samarqand va Buxoroda yashil mehmonxonalar tashkil etish loyihalari hududiy turizm infratuzilmasiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

So'nggi yillarda raqamli texnologiyalar va innovatsiyalar turizm infratuzilmasiga katta ta'sir o'tkazmoqda. Xususan, blokcheyn, sun'iy intellekt va virtual haqiqat texnologiyalari mehmondo'stlik sektorida xizmat sifatini oshirish va infratuzilmani yaxshilash uchun faol qo'llanmoqda. Buhalis va Amaranggana (2019) o'z tadqiqotlarida raqamli transformatsiyaning mehmondo'stlik sektoriga ta'sirini tahlil qilib, aqlli shaharlar konsepsiyasini rivojlantirish zarurligini ta'kidlaganlar. O'zbekistonda ham raqamli texnologiyalarni turizm infratuzilmasiga joriy etish bo'yicha bir qancha tadqiqotlar mavjud. Masalan, Sh. Yo'ldoshev (2023) o'z ishida mehmonxona va transport tizimlarida raqamli innovatsiyalarning samaradorligini tahlil qilgan. Unga ko'ra, onlayn bron qilish tizimlari, aqlli navigatsiya xizmatlari va mobil ilovalarning joriy etilishi sayyohlar uchun qulaylik yaratadi va hududiy turizm infratuzilmasining samaradorligini oshiradi.

Hududiy turizm infratuzilmasining rivojlanishida mehmondo'stlik sektorining ahamiyati bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, mehmonxona sanoati va umumiy

ovqatlanish xizmatlari hududiy turizmni rivojlantirish uchun asosiy omillardan biridir. Misol uchun, J. Page va C. Hall (2020) tadqiqotlarida mehmondo'stlik infratuzilmasining hududiy investitsiyalar bilan bog'liqligini tahlil qilib, ushbu sohaning mahalliy iqtisodiyotga ta'sirini o'rgangan.

O'zbekiston misolida, M. Vohidov (2023) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar Samarqand va Buxoro shaharlarida mehmondo'stlik sektorining o'sishi hududiy turizm infratuzilmasining barqaror rivojlanishiga xizmat qilishini ko'rsatadi. Unga ko'ra, yangi mehmonxonalar, restoranlar va ko'ngilochar maskanlarning tashkil etilishi sayyohlarning oqimini oshirib, mintaqaviy iqtisodiy faollikni kuchaytiradi.

Hududiy turizm infratuzilmasini rivojlantirishda mehmondo'stlik sektorining o'rni bo'yicha olib borilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatmoqdaki, mehmonxonalar, restoranlar, transport va boshqa turistik xizmatlarning sifati va mavjudligi hududiy turizmning umumiy rivojlanishiga bevosita ta'sir qiladi. Ushbu natijalar quyidagi asosiy yo'nalishlar bo'yicha tahlil qilindi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, mehmondo'stlik sektori rivojlangan hududlarda sayyohlar oqimi ortib, mahalliy iqtisodiy faollik kuchaymoqda. Xususan, yuqori darajadagi mehmonxonalar va ovqatlanish xizmatlari mavjud bo'lgan hududlarda sayyohlarning o'rtacha qolish muddati uzoqroq va xarajatlari ko'proq bo'lmoqda. Masalan, Samarqand va Buxorodagi yuqori darajadagi mehmonxonalar va madaniy obidalar sayyohlarni jalb qiluvchi asosiy omillardan biridir. Tadqiqotda aniqlanishicha, ushbu shaharlarning mehmondo'stlik infratuzilmasi rivojlanishi natijasida turistik oqim yildan-yilga oshib bormoqda. Bundan tashqari, xorijiy mamlakatlarning tajribasi shuni ko'rsatadiki, mehmondo'stlik sektori rivojlangan hududlarda bandlik darajasi ham yuqori bo'ladi. Masalan, Turkiya, Tailand va Ispaniya kabi mamlakatlarda turizm infratuzilmasining rivojlanishi natijasida hududiy mehnat bozorida sezilarli o'sish kuzatilgan.

Tadqiqot davomida o'rganilgan ma'lumotlarga ko'ra, mehmondo'stlik infratuzilmasining rivojlanishi investitsiyalar hajmiga bevosita bog'liq. Xususi va davlat investitsiyalarining mehmonxonalar sektoriga kiritilishi turizm infratuzilmasining umumiy o'sishini ta'minlaydi.

Misol uchun, Toshkent shahrida so'nggi yillarda xalqaro brend mehmonxonalarning ochilishi sayyohlar oqimini sezilarli darajada oshirdi. Bu esa, o'z navbatida, mahalliy tadbirkorlik subyektlarining mehmondo'stlik sektoriga qiziqishini oshirdi.

Zamonaviy texnologiyalar va raqamli transformatsiya turizm infratuzilmasini rivojlantirishda muhim rol o'ynamoqda. Xususan, onlayn bron qilish tizimlari, aqlli mehmonxonalar va mobil ilovalar mehmondo'stlik xizmatlarining samaradorligini oshiradi. O'zbekiston sharoitida ham bu borada ijobiy o'zgarishlar kuzatilmoqda. Masalan, Booking.com va Airbnb kabi platformalar orqali turistik xizmatlarga onlayn buyurtma berish imkoniyatlari kengaymoqda. Bu esa mehmonxonalar va turistik xizmatlar ko'rsatish sifati va tezkorligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Ekoturizm va yashil infratuzilma sohasida olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqdaki, barqaror rivojlanish tamoyillarini hisobga olgan holda mehmondo'stlik sektorini rivojlantirish turizmning uzoq muddatli rivojlanishiga xizmat qiladi. Xususan, O'zbekistonda ekologik toza mehmonxonalar va yashil turizm loyihalari soni ortib bormoqda. Samarqand va Buxoroda energiya tejovchi texnologiyalarga ega mehmonxonalar ochilayotgani va mahalliy mahsulotlar asosida xizmat ko'rsatish amaliyoti kengayib borayotgani kuzatilmoqda. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatmoqdaki, mehmondo'stlik sektori hududiy turizm infratuzilmasini rivojlantirishning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Investitsiyalar hajmining ortishi, raqamli texnologiyalarning keng joriy etilishi va ekologik tamoyillarga asoslangan infratuzilma loyihalari turizm sektorining barqaror rivojlanishiga xizmat qilishi mumkin. Shu bois, davlat siyosati va xususi sektor hamkorligi doirasida mehmondo'stlik infratuzilmasini rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha strategiyalar ishlab chiqilishi lozim.

1-jadval:

Mehmondo'stlik infratuzilmasining hududiy turizm rivojlanishiga ta'siri.

Hududlar	Mehmonxonalar soni	O'rtacha bandlik darajasi (%)	Sayyohlar oqimi (ming kishi)	Turistik omad (mln \$)
Toshkent	150	75	1200	450
Samarqand	120	80	950	320
Buxoro	100	78	850	280
Xiva	80	74	600	190
Farg'ona vodiysi	90	72	700	210

Mehmonxonalar soni va sayyohlar oqimi o'rtasida uzviy bog'liqlik mavjud. Xususan, turistik markazlar qatoriga kiruvchi Toshkent, Samarqand va Buxoroda mehmondo'stlik infratuzilmasining rivojlanganligi turistik oqim va iqtisodiy daromadlarning yuqori bo'lishiga xizmat qilmoqda. Jadvalda hududiy mehmondo'stlik infratuzilmasining turizm rivojlanishiga ta'siri ko'rsatib berilgan. Toshkent, Samarqand va Buxoro kabi yirik turistik markazlarda mehmonxonalar soni ko'p bo'lib, ularning bandlik darajasi ham yuqori. Bu esa ushbu hududlarga sayyohlar oqimi ko'payishiga va turizm orqali iqtisodiy daromad oshishiga olib kelmoqda. Xususan, Toshkentda mehmonxonalar soni eng ko'p bo'lib, turistik daromad 450 million dollarni tashkil etadi. Kichikroq turistik markazlarda esa mehmondo'stlik infratuzilmasi rivojlanishi bilan bog'liq cheklovlar mavjud bo'lib, bu ularning turistik salohiyatiga ta'sir qilmoqda. Bu ma'lumotlar hududiy turizm infratuzilmasini yanada rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi.

2-jadval:

Mehmondo'stlik sektorining investitsiyalar va raqamli texnologiyalar bilan bog'liqligi.

Ko'rsatkichlar	2018-yil	2020-yil	2022-yil	2024-yil (prognoz)
Xususiy investitsiyalar (mln \$)	200	350	500	700
Davlat investitsiyalari (mln \$)	150	250	400	550
Raqamli mehmonxonalar soni	20	50	90	150
Onlayn bron qilish ulushi (%)	30	45	60	75

Mehmondo'stlik sektoriga yo'naltirilayotgan xususiy va davlat investitsiyalari yildan-yilga oshib bormoqda. Shuningdek, raqamli transformatsiya natijasida zamonaviy texnologiyalarga asoslangan mehmonxonalar soni ko'payib, onlayn bron qilish ulushi oshayotganini ko'rish mumkin. 2024-yilga borib bu o'sish tendentsiyasi yanada jadallashishi kutilmoqda. Jadvalda mehmondo'stlik sektorining turizm infratuzilmasi rivojlanishiga ta'siri o'lchovlari aks ettirilgan. Jumladan, turistik markazlarda mavjud mehmonxonalar, restoranlar, transport xizmatlari va ekoturizm ob'ektlari soni tahlil qilingan. Toshkent, Samarqand va Buxoro kabi yirik shaharlarda turistik infratuzilma ancha rivojlangan bo'lib, ularda yuqori sifatli mehmonxona va restoranlar ko'p uchraydi. Shuningdek, ushbu hududlarda xalqaro sayyohlar uchun qulay ekologik transport tizimlari ham mavjud. Kichik shahar va qishloq hududlarida esa mehmondo'stlik infratuzilmasi yetarlicha rivojlanmagan bo'lib, bu ularning turistik salohiyatini oshirish uchun qo'shimcha investitsiyalar talab etishini ko'rsatadi.

Xulosa: Hududiy turizm infratuzilmasini rivojlantirishda mehmondo'stlik sektorining roli beqiyos bo'lib, u sayyohlar uchun qulay muhit yaratish va mintaqaning iqtisodiy salohiyatini

oshirishga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, yirik turistik markazlarda mehmonxonalar, restoranlar, transport tizimlari va ekologik sayyohlik obyektlarining mavjudligi sayyohlar oqimini oshirishga ijobiy ta'sir qiladi. Xususan, Toshkent, Samarqand va Buxoro kabi shaharlar sayyohlik infratuzilmasining rivojlanganligi tufayli katta daromad keltirmoqda.

Biroq, kichik turistik zonalarda mehmondo'stlik infratuzilmasi yetarlicha rivojlanmagan bo'lib, bu esa ularda sayyohlarni jalb qilish imkoniyatlarini cheklaydi. Shu sababli, mintaqaviy turizm siyosati doirasida ekologik mehmonxonalar, velosiped yo'laklari, yashil transport turlari va madaniy meros obyektlariga xizmat ko'rsatish infratuzilmasini kengaytirish zarur. Bundan tashqari, raqamli texnologiyalar va innovatsion yondashuvlardan foydalangan holda mehmondo'stlik xizmatlarini takomillashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Hududiy mehmondo'stlik sohasida barqaror rivojlanishga erishish uchun davlat, xususiy sektor va mahalliy hamjamiyatlarning hamkorligi talab etiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, mehmondo'stlik sektorining strategik rivojlanishi hududiy turizm infratuzilmasining barqaror o'sishiga hamda mintaqaviy iqtisodiyotning mustahkamlanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Murodova Yoqutxon, & Mirboboyeva Parizoda. (2023). BARQAROR TURIZM VA EKOTURIZM TASNIFI TAHLILI. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 1(1), 287–289. <https://doi.org/10.54613/ku.v1i1.438>
2. Gulomkodiroya Mamura, & Parizoda Mirboboyeva. (2024). Qishloq taraqqiyotida turizmning roli: Rural turizmning mavjud imkoniyatlari, muammolari va ilg'or tajribalari. *University Research Base*, 760–769. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/213>
3. Omonjon Umarov, & Parizoda Mirboboyeva Umidjon qizi. (2023). Madaniy meros turizmi: Asosiy tendensiyalar, rivojlanish va muammolar (O'zbekiston va Turkiya misolida). *Qo'qon universiteti xabarnomasi*, 8(8), 78–80. <https://doi.org/10.54613/ku.v8i8.809>
4. Mirboboyeva P., & Umarov, O. (2024). GASTRONOMIK TURIZMNING TURIZM SOHASIDA TUTGAN O'RNI. *University Research Base*, 552–559. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/675>
5. Melibayeva G., & Parizoda M. (2024). TURIZM XIZMAT KO'RSATISH SOXASIDA BIZNES PSIXOLOGIYANING TUTGAN ROLI. *University Research Base*, 578–581. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/680>
6. Gulomkodiroya, M., & Mirboboyeva P. (2024). MEHMONXONA BIZNESIDA XIZMAT KO'RSATISH SIFATINI OSHIRISH STRATEGIYALARI. *University Research Base*, 565–570. Retrieved from <https://scholar.kokanduni.uz/index.php/rb/article/view/677>
7. Mukharramkhon, N., & Parizoda M. (2024). TOURISM AS A TOOL FOR ENGLISH LANGUAGE ACQUISITION. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 13, 120–122. <https://doi.org/10.54613/ku.v13i.1038>
8. Davlat xaridlarini rivojlanishda innovatsiya va investitsiyalarning roli. (2025). *International Conference on Multidisciplinary Science*, 3(1), 95–100. <https://www.mjstjournal.com/index.php/icms/article/view/2508>
9. Karimova, O. (2024). Comparative study of sla: effects of early exposure, education, and psychology on sixth-graders. *Tamaddun nuri jurnali*, 12(63), 28–30.

MEHMONDO'STLIK SANOATINING HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI.

Jo'rayev Umidjon

Qo'qon universiteti Xalqaro turizm va iqtisodiyot kafedrasida o'qituvchisi
umidjonjuraev09@gmail.com

Mirboboyeva Parizoda

Qo'qon universiteti Mehmonxona va turizmni boshqarish yo'nalish talabasi
mirboboyevparizoda@gmail.com